

Bildende Kunstneres Forening Hordaland

ved styreleder Agnes Nedregård
Tlf 45000762 e-post: bkfh@kunstsenter.no
Besøks og post adresse; BKFH, Hordaland Kunstsenter,
Klosteret 17, 5005 Bergen

BKSF

Biletkunstnarane i Sogn og Fjordane

ved styreleiar Aud Marit Skarrebo Holmen
Tlf: 911 67 531 e-post: kontaktBKSF@gmail.com
Postadresse; BKSF v/Aud Marit Skarrebo Holmen,
Gresleitevegen 2, 6827 Breim

Norske Kunsthåndverkere Vest-Norge (Vestland og Rogaland)

ved regionleder Karina Siegmund
Tlf: 417 24 428 e-post: vestnorge@kunsthandverk.no
Besøks og post adresse; BKFH, Hordaland Kunstsenter,
Klosteret 17, 5005 Bergen

Innspill fra fagorganisasjonene for billedkunstnere og kunsthåndverkere i Vestland fylke
Bildende Kunstneres Forening Hordaland (BKFH)
Norske Kunsthåndverkere Vest-Norge (NKVN)
Biletkunstnarane i Sogn og Fjordane (BKSF)

Til

Avdeling for kultur, idrett og integrering og
Hovedutvalget for kultur, idrett og integrering
i Vestland Fylkeskommune

7. Mars 2020

INNSPILL TIL KRITERIER FOR KUNSTNERSTIPEND FRA VESTLAND FYLKESKOMMUNE

Som fagorganisasjoner som representerer nærmere 350 frie, profesjonelle billedkunstnere og kunsthåndverkere i regionen, kommer BKFH, BKSF og NKVN herved med innspill til

- 1) nye søknadskriterier
- 2) størrelse på stipend
- 3) geografisk fordelingsnøkkel
- 4) jursammensetning
- 5) habilitet og virketid
- 6) Frister
- 7) Rapportering

m.m. i forhold til kunstnerstipend fra Vestland fylke.

GENERELL BETRAKTNING

Vi observerer at Vestland Fylkeskommune har store ambisjoner for kulturlivet i regionen, og for vårt felts rolle i dette. Vi takker derfor for muligheten til å komme med konkrete innspill når beslutninger om nye kriterier for stipendordninger til de profesjonelle visuelle kunstnerne skal avgjøres.

Vi siterer fra nettsiden til Vestland Fylkeskommune:

Vestland fylkeskommune vil fremje skapande og frie kunstuttrykk. Den profesjonelle kunsten og kulturen er med på å bygge og ta vare på eit sunt og demokratisk samfunn, der mange ulike stemmer deltek.

I budsjettet for Vestland Fylke kan vi ikke finne spesifisert en budsjettert sum til stipender til kunstnere (Tabell 4.4.20), i motsetning til tilsvarende budsjett fra Hordaland Fylkeskommune for 2019 (s. 149, 3 Kunstfremål).

Vi håper dette betyr, selv om sum kanskje ennå ikke er definert, at fylket har midler tilgjengelig for å videreføre ordningen med det som i de tidligere fylkene Hordaland og Sogn og Fjordane var benevnt som henholdsvis utviklingsstipend og kunstnarstipend.

For å kunne bidra med konkrete innspill til inneværende års budsjettforvaltning, forholder oss i denne omgang til samlet sum fra disse tildelingene i 2019 som til sammen for de to fylkene utgjorde kr 800 000,-.

Så lenge budsjettet er av en så beskjeden størrelse, velger vi å benevne stipendene vi her omtaler **utviklingsstipend**.

(I motsetning til arbeidsstipender for kunstnere, som bør følge statens satser. Disse lå for 2019 på kr 268 222,- per år).

Vi vil påpeke at en tildeling på 800 000,- årlig fordelt på 350 profesjonelle kunstnere bare i det visuelle feltet, utgjør et forsvinnende lite bidrag til en svært presset kunstnerøkonomi som utenfor hovedstadsregionen har særlige utfordringer. Vi forventer derfor at fylket i fremtiden vil prioritere å fordele en større del av sitt budsjett til Kunst og kulturutvikling generelt (som med sine budsjetterte 109 112 000 i dag utgjør magre 1,2 promille av fylkets totale driftsbudsjett), og til visuell kunst i det frie feltet spesielt.

Vi viser til fylkesadministrasjonens egne kommentarer om et betydelig større antall kvalifiserte søkere enn dem som får tildelt støtte (se tidligere søknadsbehandlinger).

Et økt budsjett til det profesjonelle kunstfeltet vil være å følge opp ansvaret fylket har tatt på seg for å følge opp ambisjonene nevnt ovenfor, vi siterer igjen fra nettsiden:

Fylkeskommunen har eit regional kulturansvar og eit særleg ansvar for kulturell infrastruktur og kunsttiltak med regional og nasjonal tyding. Det er viktig å skape og oppleve kunst og kultur av høg kvalitet i heile fylket, både i by og på mindre stader.

DET VISUELLE KUNSTFELTETS SÆRSTILLING

Vil vi påpeke at det visuelle feltet står i en særstilling innenfor kulturlivet, med spesielt liten grad av egeninntjening fra sitt kunstneriske virke.

Billedkunstnere og kunsthåndverkere er skapende, og ikke utøvende kunstnere, med lite forutsigbare relasjoner til kuratorer, museer, gallerier og andre samarbeidspartnere og oppdragsgivere, og har derfor mindre mulighet for et forutsigbart inntektsgrunnlag enn andre kunstnergrupper. Gallerister med langvarige og/eller kontraktfestede relasjoner til kunstnere er mangelvare, spesielt utenfor hovedstaden.

I Norge har vi dessuten en kultur for gratis visninger av visuell kunst, en tradisjon det er formålstjenlig å opprettholde om vi ønsker å satse på tilgang til kultur for alle.

1) SØKNADSKRITERIER FOR UTVIKLINGSSTIPEND FOR KUNSTNERE

FORDELINGSNØKKELE MELLOM KUNSTNERGRUPPER

På bakgrunn av det visuelle feltets særstilling anbefaler BKFH, BKSF og NKVN at profesjonelle skapende visuelle kunstnere skiller ut fra de andre kunstnergruppene (scenekunst, litteratur, film, litteratur) i behandlingen av søkere til utviklingsstipend. For å finne en rimelig fordelingsnøkkel oppfordrer vi til å følge beste praksis, hvor Sogn og Fjordane fylkeskommune i dette tilfellet tjener som modell. I 2019 delte de ut halvparten av sine midler til kunstnerstipend til billedkunstnere og kunsthåndverkere.

1 a) På bakgrunn av det visuelle feltets særstilling skiller profesjonelle skapende visuelle kunstnere ut i behandlingen av søkere til utviklingsstipend.

50% av midlene til utviklingsstipend for kunstnere går til kunstnergruppen visuell kunst (billedkunstnere og kunsthåndverkere).

ANDRE SØKNADSKRITERIER

Utviklingsstipend er et stipend som kunstneren skal kunne benytte til videreutvikling av og fordypning i sin profesjonelle kunstneriske praksis med produksjon av ny kunst som målsetning, til forskjell fra et prosjekttilskudd som går til gjennomføring av et nærmere definert prosjekt. Utviklingsstipender tildeles for å gi kunstnere mulighet til frikjøp av tid til grunnforskning. Som ved statlige arbeidsstipender bør summen for stipendet derfor være forhåndsdefinert, som gjør spesifisert budsjett overflødig. Begrunnelse for hva stipendet skal brukes til må like fullt legges ved søknaden.

1 b) Søkere må være bosatt i Vestland Fylke, og være profesjonelle, skapende kunstner med 3-5 års utdanning på universitet eller høyskolenivå, eller tilsvarende realkompetanse gjennom praksis.

1 c) Det skal legges vekt på kunstnerisk kvalitet og aktivitet. Organisasjonstilhørighet skal ikke vektlegges. Også rekruttering, mangfold og spredning når det gjelder alder og geografi bør tas i betraktning.

1 d) Søkere kan ikke være under kunstutdanning universitet, høyskole, forskole eller annen utdanning inneværende søknadsår, med unntak for dem som er ferdig uteksaminert fra mastergrad i kunst samme vår.

1 e) Det er ingen karantenetid for å kunne søke utviklingsstipend etter tildelt stipend.

1 f) Det er ingen øvre eller nedre aldersgrense for å søke.

1 g) Stipendet skal gå til enkeltkunstneres skapende virksomhet. Kunstnergrupper som produserer ny kunst kan søke gjennom en representant.

1 h) Obligatoriske vedlegg til søknaden:

- Kort om kunstnerskap
- Plan for bruk av stipendet
- CV
- Visuell dokumentasjon: Billedokumentasjon, nettlenger, lyd- og filmler, PDF

1 i) Juryen sin innstilling skal være begrunnet.

2) STØRRELSE PÅ UTVIKLINGSSTIPEND FOR KUNSTNERE

Størrelse på utviklingsstipend: kr 50 000,-

Basert på det beskjedne budsjettet BKFH, BKSF og NKVN legger til grunn for foreliggende innspill, anbefaler vi stipender på en gitt sum på kr 50 000,-. Dette for å sikre at så mange kvalifiserte søkere som mulig skal kunne få muligheten til å bli tildelt stipend, med et tilskudd som er høyt nok til at det er realistisk å kunne kjøpe seg fri fra annet arbeid tilsvarende minimum 1-2 måneder.

Av samme grunn anbefaler vi ikke å skille ut etableringsstipender, men gi stipendkomitéen mandat til å definere ut stipender til kunstnere i etableringsfasen etter eget skjønn.

3) GEOGRAFISK FORDELINGSNØKSEL

BKFH, BKSF og NKVN anbefaler at en andel tilsvarende minimum kr 110 000,- (eller 12,5%) av utviklingsstipendene til Vestland Fylkeskommune er forbeholdt profesjonelle visuelle kunstnere (billedkunstnere og kunsthåndverkere) bosatt i Sogn og Fjordane.

4) SAMMENSETTING AV STIPENDKOMITÉ

BKFH, BKSF og NKVN anbefaler å bruke benevnelsen stipendkomité for dem som skal vurdere innkomne stipendsøknader.

Ifølge anbefalte kriterier bør komitéen inneha solid kunsthøgskolelig kompetanse, uten spesielle egeninteresser. Uavhengige fagorganisasjoner er derfor rette rekrutteringsarena for medlemmer av stipendkomitéen.

Anbefalt sammensetning av stipendkomitéen:

- 1 representant etter forslag fra BKFH (+ 1 vara)
- 1 representant etter forslag fra BKSF (+ 1 vara)
- 1 representant etter forslag fra NKVN (+ 1 vara)
- 1 representant på fritt grunnlag (+ 1 vara)

Representanten på fritt grunnlag bør ha kjennskap til begge fagfelt billedkunst og kunsthåndverk. Kan for eksempel være kunsthistoriker/underviser på kunsthøgskole/universitet.

Stipendkomitéen skal honoreres for arbeidet.

5) HABILITET OG VIRKETID

HABILITET

Et medlem av stipendkomitéen eller vara til denne kan ikke selv søke på ordningen i sittende vervs-periode.

Et medlem av stipendkomitéen eller vara til denne kan ikke vurdere søknader fra nære familiemedlemmer eller søkere jurymedlemmet er i nært samarbeid med (kunstnerisk samarbeid, kurator-relasjon, ansettelsesforhold eller liknende).

VIRKETID

Medlemmer av stipendkomitéen har en virketid på 2 år med mulighet for 2 års forlengelse, maksimum 4 år.

Dette for å sikre at ulike kunstsyn skifter tilstrekkelig ofte. For å sikre kontinuitet kan det være en fordel å rullere virketiden mellom komitémedlemmene slik at ikke alle skiftes ut samtidig.

6) FRISTER

SØKNADSFRIST

BKFH, BKSF og NKVN anbefaler én søknadsfrist i året for utviklingsstipend for kunstnere. Tildeling/ utbetaling av stipend bør skje tidlig på året. Slik forenkles planleggingen av arbeidsåret, og inntekter og utgifter faller i samme inntektsår.

Søknadsfrist fastsettes i forhold til nødvendig administrativ behandlingstid for å oppnå dette. Vi oppfordrer til å unngå at søknadsfristen sammenfaller med Statens stipender, som har søknadsfrist i midten av oktober.

Søknadsfrist for 2020 må bli så snart som mulig.

FRIST FOR RAPPORTERING

BKFH, BKSF og NKVN anbefaler rapporteringsfrist 3 måneder etter at stipendperioden er over.

7) RAPPORTERING

BKFH, BKSF og NKVN anbefaler at rapporteringskravene holdes så enkle som mulig. Når midlene som deles ut er relativt beskjedne, er det desto viktigere at kunstnerens arbeidstid ikke spises opp av urimelige krav til rapportering og dokumentasjon. Regnskap regnes ikke etter vårt skjønn som nødvendig for denne type støtteordning.

Det skal leveres en kort rapport hvor kunstneren redegjør for bruken av stipendet, med mulighet for (men ikke krav om) å legge ved enkelt billedmateriale.

KOMMENTAR TIL VESTLAND FYLKES ØVRIGE STØTTEORDNINGER TIL KUNSTNERE

I kommentar til behandling av budsjettposten *Stønad etter vedtak* i Hovudutval for kultur, idrett og integrering (2020/842-1), finner vi en uttalelse fra Fylkesdirektør Per Morten Ekerhovd:

“Fylkesdirektøren ønskjer å halde summen som er sett av gjennom potten «Stønad etter vedtak» på 4 423 000 kr samla ved handsaming av søknadene innanfor dei to ordningane [profesjonell og frivillig], for å kunne sjå behova før ein vedtek ein kronesum til kvar ordning. Dette for å hauste erfaring med tilskotsforvaltninga gjennom 2020, og kunne vere fleksibel utifrå behov. Fylkesdirektøren vil legge fram sak for hovudutvalet etter søknadshandsaminga våren og hausten 2020, der hovudutvalet gjer vedtak om tildeling av midlane.

Fylkesdirektør meiner kulturmidlane og ordningane under desse må evaluerast når første søknadsåret er omme.”

BKFH, BKSF og NKVN ber om å bli holdt oppdatert på den politiske behandlingen av denne saken, og anledning til å bidra i prosessen når dette budsjettspørsmålet skal vurderes i løpet av året som kommer.

Avdelingen for kultur, idrett og inkludering er relativt konkrete i sine uttalelser om å nå fylkets målsetninger for kulturlivet, og fagorganisasjonene er godt fornøyde med å se at avdelingen ønsker et tett samarbeid med aktører i feltet. Vi siterer fra nettsiden:

Avdelinga legg til rette for utforminga av ein sterk og kunnskapsbasert kulturpolitikk i Vestland og samhandlar med stat, kommunar og sivilsamfunn. For å få til dette skal vi [...] støtte opp under eit sterkt og ambisiøst kunst- og kulturliv, for både profesjonelle og amatørar, utvikle relevante verkemiddel og støtte drifta av kulturlivet sine organisasjonar og institusjonar, og prosjekt og tiltak

BKFH, BKSF og NKVN mener en helhetlig gjennomgang over hvordan de ulike støtteordningene til profesjonelle visuelle kunstnere i det frie feltet er nødvendig, og ønsker derfor å komme tilbake til dette ifølge fagorganisasjonens syn på hvordan:

- støtteordninger på statlig, fylkes- og kommunenivå ideelt sett kan koordineres for mest mulig treffsikkerhet og effekt for profesjonelle visuelle kunstnere i det frie feltet
- fylkets ulike støtteordninger bør ses helhetlig for å best bidra til å gjøre det mulig å bo og arbeide som profesjonell visuell kunstner i alle deler av Vestland fylke, både når det gjelder økonomiske og faglige forutsetninger

Bildende Kunstneres Forening Hordaland (BKFH), Biletkunstnarane i Sogn og Fjordane (BKSF) og Norske Kunsthåndverkere Vest-Norge (NKVN) ser fram til et fortsatt godt samarbeid med avdelingen for kultur, idrett og integrering i Vestland Fylke.

Vennlig hilsen

Bildende Kunstneres Forening Hordaland, v/ styreleder Agnes Nedregård
Biletkunstnarane i Sogn og Fjordane, v/ styreleder Aud Marit Skarrebo Holmen
Norske Kunsthåndverkere Vest-Norge, v/ regionleder Karina Siegmund

Om fagorganisasjonene:

BKFH

Bildende kunstneres forening Hordaland (BKFH) er en faglig sammenslutning av profesjonelle billedkunstnere i Hordaland – vi er både fag- og interesseorganisasjon. Vårt formål er å ivareta billedkunstneres faglige, økonomiske, ideelle og sosiale interesser i Hordaland. Foreningen ble etablert i 1931 og er tilsluttet den nasjonale paraplyorganisasjonen Norske Billedkunstnere (NBK). Vi har om lag 260 medlemmer. BKFH har initiert, og vært delaktig i etablering av, flere tiltak av betydning for regionen, som Hordaland Kunstsenter, B-open, Vestlandsutstillingen, VISP, m.m. Gjennom representanter valgt på årsmøtet, fremmer vi fagkompetanse i ulike styreverv og utvalg, og bidrar til evaluering av kunstnerisk kvalitet gjennom deltakelse i lokale og nasjonale juryer og stipendkomitéer.

BKSF

BKSF

Biletkunstnarane i Sogn og Fjordane (BKSF) ble grunnlagt i 1978, og er en fagorganisasjon for profesjonelle billedkunstnere, med formålet å “ ivareta biletkunstnarane sine faglege, økonomiske, ideelle og sosiale interesser i Sogn og Fjordane. ” Vi ser behovene til visuelle kunstnere som bor i distriktene, med lav kunstnertetthet, store avstander, få møteplasser for profesjonelle kunstnere og få visningssteder for samtidskunst. BKSF har 46 medlemmer og er en av distriktsorganisasjonene i Norske Billedkunstnere (NBK).

Sammen med Norske Kunsthåndverkere Sogn og Fjordane (NKSF, nå NKVN) startet BKSF Sogn og Fjordane Kunstnersenter i 1981. Det var først lokalisert i Sogndal, men senere flyttet til ulike steder i Førde. Da den statlige øremerkingen av tilskudd til kunstnersenterne falt bort i 2001 fikk Sogn og Fjordane Kunstnersenter beskjed fra fylkeskommunen om at de kunne velge å drive videre uten fylkeskommunal støtte, eller å slå seg sammen med Sogn og Fjordane Kunstmuseum (SFKM), som så ville få overført den fylkeskommunale støtten som kunstnersenteret tidligere hadde fått. Sogn og Fjordane Kunstnersenter, ved kunstnerorganisasjonene, så ikke at det var mulig å drive videre uten fylkeskommunal støtte. Nå var det om å gjøre å få ivaretatt kunstnersenterfunksjonene på best mulig måte innenfor Sogn og Fjordane Kunstmuseum. Dette ble regulert gjennom en avtale om kunstnersenterfunksjonene ved Sogn og Fjordane Kunstmuseum datert 2003. Kunstmuseet er nå totalt fusjonert med Musea i Sogn og Fjordane (MiSF). Kunstnerne eier fortsatt kunstsenterfunksjonene ved SFKM, som er regulert i en ny avtale med MiSF, datert 12.12.2018.

NKVN

Norske Kunsthåndverkere (NK) er en landsomfattende organisasjon for yrkesaktive kunsthåndverkere.

Norske Kunsthåndverkere (NK) arbeider for å styrke kunsthåndverkeres virke og synliggjøre kunsthåndverk av høy kvalitet nasjonalt og internasjonalt. Organisasjonen er inndelt i syv regioner med omlag 880 medlemmer, med hovedkontor i Oslo. NK produserer utstillinger og

seminarer, utgir tidsskriftet Kunsthåndverk og forvalter statlige stipendordninger.

Norske Kunsthåndverkere Vest-Norge (NKVN) er regionen for yrkesaktive kunsthåndverkere bosatt i Hordaland, Rogaland og Sogn og Fjordane. Det er per i dag 129 registrerte medlemmer i Vestland Fylke.

Foreningens formål er å:

- Ivareta medlemmenes økonomiske, faglige og ideelle interesser.
- Ivareta yrkesetiske interesser, høyne faglig standard på norsk kunsthåndverk, og arbeide for å øke samfunnets bruk av kunsthåndverk.
- Bidra til samhold og godt kollegialt forhold mellom medlemmene.